

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLV Міжнародної наукової студентської конференції
за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік
(м. Полтава, 13-14 квітня 2022 року)

ЧАСТИНА 1

Полтава
2022

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**XLV Міжнародної наукової студентської
конференції за підсумками науково-дослідних
робіт студентів за 2021 рік**

(м. Полтава, 13–14 квітня 2022 року)

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2022**

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082) *Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено*
А43

Редакційна колегія:

О. В. Манжура, д. е. н., доцент, проректор із науково-педагогічної роботи Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ);

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. В. Саранин, к. філол. н., доцент, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2022. – Ч. 1. – 320 с. – Текст укр., англ. мовами.
А43

ISBN 978-966-184-427-7

Збірник містить тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти.

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-427-7

Тому щоб покращити комунікацію під час дистанційного навчання, необхідно:

- під час першої зустрічі визначити, як студент або викладач можуть зв'язатися одне з одним при виникненні проблем чи додаткових питань;

- більше уваги приділяти тому, який підхід до комунікації в групі слід використовувати переважно;

- при наданні студентові завдання для самоопрацювання слід зазначити, що його виконання обов'язкове, та те, що студент повинен звітувати про його виконання;

- створити контент-план для внутрішніх каналів комунікації. Він може містити профільні новини, огляди кейсів та новинок, статті та інтерв'ю з експертами, інформацію для психологічної підтримки та все те, що допоможе у навчанні;

- не перевантажувати канал комунікації. Ніхто не готовий читати про 10–15 повідомлень на день у різних каналах комунікації. Слід обрати один день на тиждень, коли буде надсилатися вся потрібна інформація.

Ще важливо проаналізувати, чи дійсно ця інформація потрібна всім, чи варто її надіслати тільки окремим людям, які безпосередньо беруть участь тому чи іншому навчальному проєкті.

Список використаних інформаційних джерел

1. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. URL: zakon.rada.gov.ua.
2. 35 інструментів для дистанційного навчання – добірка НУШ. URL: <https://nus.org.ua/articles/30-instrumentv-dlyadystantsijnogo-navchannya-dobirka-nush/>

ПРОЦЕСИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ВПЛИВУ НА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОСТІ

О. А. Степаненко, студент спеціальності *Економіка освітньої програми «Економічна кібернетика»*, група Е ЕК6-31

М. Є. Рогоза, д. е. н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес економіки та інформаційних систем – науковий керівник Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Турбулентність процесів, спричинених впливом організаційних підходів у ЗВО під час пандемії та війни, підвищує рівень

актуальності дослідження ефективності використання новітніх освітніх технологій в освітньому процесі [1]. При цьому необхідно розуміти, що результати ефективної організації освітнього процесу завжди залежать від форми її впровадження [2]. Особливістю формування такого процесу є необхідність урахувати вплив процесів турбулентності (під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів) та інтернаціоналізації на базі подальшого розвитку партнерства з іноземними університетами та науковими центрами [1, 2].

Це пов'язано з тим, що формування умінь і навичок «студента ХХІ сторіччя» відбувається в умовах динамічності технологічних змін (Індустрія 4.0), що відбуваються в економіці [1]. Таким чином, забезпечення якості підготовки висококваліфікованих фахівців для сучасної економіки технологій і знань потребує постійної модернізації структури та змісту освіти на умовах розуміння проектного та практико-орієнтованого підходу [2, 3] і ставить на перше місце системний підхід у фундаментальному, інформаційному, міждисциплінарному забезпеченні освітнього процесу, у дослідженні переваг проектних технологій у діяльності ЗВО [4].

Системний підхід та проектна технологія в симбіозі надають можливість формування необхідних компетенцій фахівців, оскільки така реалізація проектної технології залежить від проміжку часу, обсягів проектної роботи, що будуть визначені у цьому процесі. Характерними особливостями у формуванні компетентностей майбутнього фахівця з такими підходами є здатність до адаптації в ситуаціях, розвинені комунікативні навички, творчість і зацікавленість, критичне і системне мислення, цифрова і медійна грамотність, здатність до співпраці, командна робота, навички розпізнання і вирішення проблемних ситуацій [1]. Важливе розуміння того, що для фахівця ХХІ століття основним результатом у навчанні залишається також володіння навичками прогнозування процесів розвитку та оцінки кон'юнктурних тенденцій, виявлення ключових факторів успіху.

У зв'язку з цим науково-методичні підходи використання сучасних освітніх технологій при формуванні освітніх програм необхідно пов'язувати з необхідністю визначення найбільш значимих ознак новітніх технологій навчання на основі визначення інновацій в освіті [1]. Головним при цьому завжди буде процес створення, упровадження та поширення в освітній практиці

досягнень структурних компонентів освіти, за рахунок чого відбувається перехід системи до якісно нового стану, коли формування компетентностей фахівця та його професійних знань відбувається із використанням освітніх компонент фундаментального рівня. У цьому випадку зберігається, швидше – створюється, основа розвитку системи підготовки фахівця, спроможного вирішувати завдання як оперативного плану, так і стратегічного, коли забезпечується прогнозування та діагностика процесів. Тому такі підходи можуть бути кваліфіковані як такі, що необхідні для якості освіти, та як інноваційні, бо «інновація» має комплексне значення, оскільки складається з двох форм (власне ідеї і процесу її практичної реалізації) [1]. Процес впровадження новітніх освітніх технологій – це процес зміни характеру і способу освіти, коли із збільшенням освоєного потенціалу знань відбувається розвиток особистості.

Поєднання таким чином сам процесу освіти із формуванням позиції викладача і студента, в якому вони виступають як рівноправні учасники освітнього процесу, потребує уточнення підходів до формування та використання сучасних педагогічних технологій з урахуванням:

- фундаментальної підготовки та взаємозв'язки її із фаховою підготовкою;
- логічності та об'єктивності формування освітніх компонент за галузями знань освітньої програми (гуманітарної, математичної та економіко-математичного моделювання, інформаційного забезпечення, баз даних та Big Data, економічної, задач діагностики та прогнозування);
- міждисциплінарної підготовки, структурності та логічності в процесах наступності освоєння освітніх компонент;
- завдань із проблемного навчання, що припускають створення в освітньому процесі проблемних ситуацій з обов'язковою організацією активної самостійної діяльності студентів з їх вирішення;
- творчого оволодіння знаннями;
- необхідності та можливості педагогу допомагати студентам реалізувати їхнє бажання глибше просуватися в освіті, що вирішує проблему підвищення мотивації навчання.

Необхідно звернути увагу на те, що поєднання проєктних і дослідницьких методів у навчанні спрямоване на:

- розвиток індивідуальних творчих здібностей студентів;

- розуміння усвідомленого підходу до професійного і соціального самовизначення;
- можливість студентам самостійно поповнювати свої знання, занурюючись у проблему, що вивчається;
- розуміння можливостей знаходити шляхи розв’язання проблемних завдань, що є необхідним у процесі формування світогляду;
- виконання завдань індивідуальної траєкторії розвитку студента.

Формування індивідуальної траєкторії розвитку кожного студента забезпечується за рахунок використання підходів між-дисциплінарної підготовки, що значно розширює сфери знань для розвитку пізнавальної діяльності, формування умінь і навичок необхідних у практичній діяльності.

Освітні програми «Економічна кібернетика» та «Бізнес економіка» спеціальності 051 Економіка Полтавського університету економіки і торгівлі сформовані та реалізуються на підставах для оптимістичного сценарію подальшого розвитку і впровадження новітніх освітніх технологій для якісної реалізації підготовки фахівців за освітніми програмами, оскільки забезпечують вирішення поставлених проблем.

Список використаних інформаційних джерел

1. Рогоза М. Є. Проблеми та перспективи розвитку та впровадження новітніх освітніх технологій у ЗВО в умовах турбулентності процесів діяльності. Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління: матеріали X Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 19–20 листопада 2020 року). Полтава : ПУЕТ, 2020. С. 374–379. URL: <http://www.ek.puet.edu.ua/files/conf2020.pdf>.
2. Рогоза М. Є. Сучасні виклики у підготовці фахівців: переваги та особливості впровадження проектних технологій. Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління: матеріали IX Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 21–23 листопада 2019 року). Полтава : ПУЕТ, 2019. С. 185–189. URL: <http://ek.puet.edu.ua/files/conf151119.pdf>.
3. Рогоза М. Є. Системні підходи в реалізації інформаційних технологій розвитку університету. Якість вищої освіти: сучасні тенденції та перспективи розвитку освітньої діяльності вищого навчального закладу: матеріали XLI Міжнар. наук.-метод. конф. (м. Полтава, 18–19 лютого 2016 року). Полтава : ПУЕТ, 2016. С. 25–32.

4. Рогоза М. Є. Особливості організації та системних підходів створення SMART-університету. Якість вищої освіти: чинники формування конкурентоспроможності випускників : матеріали XXXIX міжнарод. наук.-метод. конф. (Полтава, 23–24 січня 2014 р.) : у 2 ч. Полтава : ПУЕТ, 2014. Ч. 1. С. 17–20.
5. Рогоза М. Є. Сучасні виклики у підготовці фахівців та їх вплив на формування освітнього процесу. Якість вищої освіти: компетентнісний підхід у підготовці сучасного фахівця : матеріали XLVIII Міжнар. наук.-метод. конф. (м. Полтава, 14–15 листопада 2018 р.). Полтава : ПУЕТ, 2018. С. 191–194.

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ САМОСТІЙНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

А. Е. Михайлова, студентка спеціальності Харчові технології,
група ХТІмб-21

Ю. В. Левченко, к. т. н., доцент, доцент кафедри технологій
харчових виробництв і ресторанного господарства – науковий
керівник

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Відповідно до нових стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі сучасний освітній процес супроводжується запровадженням нової парадигми, яка отримала назву студентоцентрованого навчання. Основна ідея такого підходу до навчання – це розширення можливостей вибору освітніх компонентів та створення індивідуальної освітньої траєкторії, яка впливає на формування загальних умінь і компетентностей для здійснення практичної діяльності майбутніх фахівців.

Підтверджено, що в європейському освітньому просторі студентоцентроване навчання розглядається не як самоціль, вигода чи поступка для студентів, а як важливий фактор у формуванні лідерських якостей.

За даними інформаційних джерел із забезпечення якості вищої освіти студентоцентризм полягає в розробленні освітніх програм, які зосереджуються на результатах навчання, компетентностях, які враховують особливості пріоритетів кожного студента, ґрунтуються на реалістичності запланованого навчального навантаження, яке узгоджується із тривалістю освітньої програми.